

مقدمه

«علم کلام» از کهن‌ترین علوم اسلامی و از مهم‌ترین دانش‌های بشری است. «علم کلام» دانشی است که به تبیین گزاره‌های بنیادین دینی پرداخته به و اساسی‌ترین شبهات و پرسش‌های بشر در طول تاریخ با دو ابزار عقل و وحی پاسخ می‌دهد.

از آنجا که موضوع و غایت علم کلام از والاترین رسالتها در حوزه دین است، از این رو آن دانش را اساس معارف دینی در هر عقیده و آیینی به شمار آورده‌اند و در تعریف آن گفته‌اند: «علم به قواعد اعتقادی دینی، برگرفته از ادله یقینی».

تردید نیست که دفاع از عقاید دینی و پاسداری از سنگرهای اعتقادی و ایدئولوژیکی یکی از اهداف مقدس و برنامه‌های خطیر پیامبران الهی بوده و از ارزش بسیار والایی برخوردار است؛ و بدین جهت می‌توان گفت: تاریخ علم کلام با تاریخ ادیان آسمانی گره خورده است.

در اهمیت این موضوع همین کافی است که امام صادق علیه السلام دانشمندان شیعه را مجاهدانی دانسته است که رویاروی شیطان و جنود او به مصاف ایستاده و از هجوم آنان بر عقاید شیعیانی که قدرت پاسخگویی به شبهات شیاطین را ندارند، جلوگیری می نمایند و حتی ارزش جهاد اعتقادی آنان را از جهاد با جسم و جان بالاتر توصیف نموده است.^۱

امین الاسلام طبرسی در ذیل آیه شریفه «فَلَا تُطِيعِ الْكَافِرِينَ وَ جَاهِدْهُمْ بِهٖ جِهَادًا كَبِيرًا»^۲ گفته است: این آیه دلالت می کند بر این که برترین جهادها و ارزشمندترین آنها نزد خداوند سبحان، جهاد متکلمان در پاسخگویی به شبهات دشمنان دین و پیروان باطل است.^۳

با توجه به همین جایگاه رفیع علم کلام در تاریخ اسلام و در دفاع از حوزه معارف دین است که این علم در گذشته و حال، توجه شخصیت های علمی بسیاری را به خود جلب نموده و تصنیفات و آثار علمی گرانبهایی از آنان برجای مانده است که از ذخایر ارزشمند فرهنگی و دینی به شمار می رود. البته علم کلام در بستر تاریخی خود، سیر تکاملی و صعودی در جهت توسعه و تعمیق مسائل جدید داشته است.

۱. الاحتجاج، جلد ۱، صفحه ۱۷

۲. فرقان/ ۵۲

۳. مجمع البیان، جلد ۷، صفحه ۲۷۳

این علم در ابتدای تکوین، در چند مسأله مانند «ایمان و کفر» و «جبر و اختیار» محدود بود اما با ظهور شاگردان بزرگ امام صادق علیه السلام همچون هشام بن حکم و مؤمن طاق، این دانش گسترش فزونی یافت. در زمان شیخ مفید، ساختمان علم کلام معماری جدیدی یافته و مباحث توحید تا معاد، منظم، روشمند و در قالب های گوناگونی طراحی شده است. سپس در عصر خواجه نصیر طوسی، کتاب «تجريد الاعتقاد» دستمایه طرحی نوین در علم کلام گردید؛ به طوری که مباحث «الهیات عامه» که در کتب شیخ مفید و شاگردانش به صورت پراکنده بود، تدوین و نظم جدیدی یافت.

البته در دوره معاصر، گستره ی مسائل کلامی اسلامی، تطوری دیگر یافت و عرصه مسائل جدید کلامی یا کلام جدید در حوزه دین شناسی و مباحث مربوط به آن، بازگشایی گردید. از این رو امروزه گستره علم کلام از الهیات عامه و مباحث اصول دین تا حوزه مسائل دین شناسی، معرفت شناسی و مباحث میان رشته ای، همه را شامل می شود. بایستگی تحقیق دقیق، جامع و منسجم پیرامون زیر ساخت های اندیشه دینی و ضرورت پرداخت علمی و روزآمد به حوادث واقعه فکری به فراخور شرایط کنونی و تربیت فرهیختگانی متخصص در حوزه کلام اسلامی جهت پاسخگویی دائمی به نیازهای پیشگفته، حوزه علمیه را به تأسیس مراکز تخصصی در علم کلام واداشت. اما از آنجا که ورود به این مراکز تخصصی به هر دلیل برای همگان امکانپذیر نیست، معاونت تهذیب و تربیت حوزه های علمیه برآن شد تا با استفاده از نظر گروهی از

اساتید کلام، سیر مطالعاتی عقائد را برای کسانی که علاقمند مطالعه در زمینه مسائل کلامی هستند تنظیم نماید.

سیر مطالعاتی پیش رو، در سه مرحله از آسان به مشکل تنظیم شده است:

مرحله اول: دوره عمومی؛ با رویکرد تبیینی - توصیفی و با هدف باورسازی و تحکیم عقیدتی.

مرحله دوم: دوره پیشرفته؛ با رویکرد تحلیلی - اثباتی و با هدف توسعه آگاهی عقیدتی و آشنایی با ادله اثباتی اصول دین.

مرحله سوم: دوره پاسخ به شبهات عقیدتی؛ با رویکرد انتقادی و با هدف آشنایی و نقد ادیان و مذاهب و تقویت توانمندی دانش پژوهان در پاسخ به شبهات اعتقادی.

در آغاز تلاش گردید که کلیه کتاب‌های موجود براساس عناوین مصوب گردآوری شود و در جلسات متعدد و با حضور اساتید محترم آثار مناسب‌تر برای مخاطب‌گزینش گردد. منابع معرفی شده در این سیر مطالعاتی، از میان آثار پربار موجود در این رشته است و عدم معرفی دیگر منابع، هرگز به معنای نفی اعتبار و ارزش آنها نیست؛ بلکه برای رعایت اختصار، جهت ارائه یک سیر مطالعاتی فشرده و محدود بوده است؛ با این امید که همین مقدار، نظر علاقه‌مندان را تأمین کند. البته ممکن است در آینده آثار بهتری نیز منتشر شود که در بازنگری‌های بعدی معرفی و یا جایگزین خواهند شد.

از اساتید محترم حجج اسلام والمسلمین عبدالرحیم سلیمانی بهبهانی، محمد تقی سبحانی، رضا برنجکار، محمد جعفری، حسن رضائی مهر، سید علیرضا سبزواری و عبدالحسین خسروپناه که ما را در تهیه و تنظیم این مجموعه یاری نمودند و حجج اسلام والمسلمین شاکرین و جبرئیلی که بازبینی نهایی را انجام دادند کمال تشکر را داریم. همچنین از همکاری حجج اسلام محمد قنبری، محمود مقدمی، عبدالعلی پناهی، حمیدرضا پوریحیی و علی نعمتی که در پیگیری و به نتیجه رساندن این کار سهم داشتند نیز تقدیر و تشکر می‌کنیم. لازم است از جناب حجت الاسلام والمسلمین استادهادی حسین خانی معاون تهذیب سابق که تنظیم سیرهای مطالعاتی با هدایت و حمایت ایشان آغاز و در موضوعات "تاریخ اسلام" و "عقائد و کلام اسلامی" تهیه گردید و در موضوعات دیگر نیز ادامه خواهد داشت، تشکر و قدردانی نمائیم.

در پایان از تمامی اساتید و صاحب نظران تقاضا داریم پیشنهادها و نظرهای تکمیلی خود را ارائه نمایند تا فهرست موجود کامل تر شده و مورد استفاده علاقمندان قرار گیرد.

والحمد لله رب العالمین
حمید ملکی
معاون تهذیب و تربیت حوزه‌های علمیه

ملاحظات برای دانش پژوهان:

۱) در این مجموعه، نخست مراحل سه گانه، رویکردها و اهداف را معرفی نموده و سپس در هر مرحله با تعریف و تبیین اهداف تفصیلی به معرفی عناوین موضوعات پرداخته ایم. بر این اساس، برای هر سال تحصیلی چند عنوان موضوعی در نظر گرفته شد و در ذیل هر عنوان یک یا چند کتاب پیشنهاد شده است. البته برخی از کتابها با علامت (*) مشخص شده است که این کتابها تنها برای کسانی که علاقمند به مطالعه بیشتر در آن موضوع هستند، پیش بینی شده است.

۲) دانش پژوهان ارجمند باید در این سیرمطالعاتی، دقیقاً همان ترتیب یاد شده در متن را رعایت کنند و از مطالعه آثار قبل از زمان مقرر خودداری کنند.

۳) بی گمان در پاره ای از موارد، با ابهام هایی در متن مواجه خواهید شد که لازم است با مراجعه به اساتیدی که در دسترس هستند، این ابهام ها برطرف گردد.

۴) هر کتاب را قبل از مطالعه تفصیلی، به صورت سریع و گذرا مرور کنید و فهرست عناوین آن را با دقت از نظر بگذرانید. این کار ذهن شما را برای دریافت جزئیات مطالب آماده می کند.

۵) خلاصه نویسی از هر بخش، نگاشتن عناوین جزئی در حاشیه کتاب و یادداشت سؤالات یا ملاحظات شخصی در مورد کتاب، از شیوه های مطالعه فعال است. پیشنهاد می کنیم که مجموعه مطالب یاد شده به گونه ای تنظیم و نگاه داری شود که برای مراجعه در سال های بعد قابل استفاده باشد.

۶) پیشنهاد می شود که برای درک بهتر و پایداری بیشتر مطالب در ذهن، همزمان با مطالعه آثار، جلسات مباحثه یا گفت و گوی گروهی با دیگر دانش پژوهان برگزار گردد.

۷) برای تهیه کتب موجود در سیر مطالعاتی، فروشگاه «کتاب ما» دسترسی سریع و آسان شما را به آنها فراهم خواهد کرد. جهت اطلاع از روش های مختلف خرید، به کانال تلگرامی [@ma_book](https://t.me/ma_book) مراجعه و یا با شماره تلفن ۰۲۵-۳۷۸۴۲۴۴۳ تماس حاصل فرمایید. در صورت تمایل نیز می توانید با مراجعه به این فروشگاه (قم، بلوار معلم، مجتمع ناشران، طبقه همکف، پلاک ۱۱) علاوه بر این کتب، دیگر کتب اعتقادی را تورق و تهیه فرمایید.

معرفی کلی مراحل سیر مطالعاتی عقاید و کلام اسلامی

۱- مرحله اول: دوره عمومی

رویکرد کلی: تبیینی - توصیفی

هدف کلی: باورسازی و تحکیم عقیدتی

۲- مرحله دوم: دوره پیشرفته

رویکرد کلی: تحلیلی - اثباتی

هدف کلی: توسعه آگاهی عقیدتی و آشنایی با ادله اثباتی اصول دین

۳- مرحله سوم: دوره پاسخ به شبهات عقیدتی

رویکرد کلی: انتقادی - پاسخ‌گویی

هدف کلی: آشنایی و نقد ادیان و مذاهب و تقویت توانمندی در

پاسخ‌گویی به شبهات عقیدتی

مرحله اول: دوره عمومی

تعریف:

دوره عمومی، سیر مطالعات هدفمند اعتقادات با رویکرد تبیینی - توصیفی است. در این مرحله با بیان اجمالی عقاید اسلامی از منظر منابع وحیانی و آرائه شواهد و دلایل عقلی به صورت مختصر؛ چارچوب باورهای عقیدتی پایه گذاری و تحکیم می گردد.

اهداف تفصیلی:

- ۱- بازسازی آگاهی های طلاب در خصوص پیشینه مذهب شیعه.
- ۲- رشد آگاهی های عقیدتی طلاب با رویکرد تبیینی - توصیفی
- ۳- تحکیم باورهای عقیدتی با تبیین امتیازات عقیدتی شیعه بر سایر مذاهب.

عناوین مباحث:

- ۱- کلیات علم کلام (با هدف آشنایی کلی با تاریخ و ویژگی های دانش کلام، مذاهب اسلامی و هندسه موضوعات اعتقادی)
- ۲- تاریخ تشیع (با هدف آشنایی با تاریخچه و ویژگی های تشیع)
- ۳- کلیات اعتقادات، با رویکرد قرآنی - حدیثی (با هدف آشنایی اجمالی با اصول اعتقادات اسلامی با رویکرد قرآنی - حدیثی)

- ۴- خداشناسی (با هدف آشنایی با خداشناسی در مکتب اهل بیت علیهم السلام با رویکرد تبیینی-توصیفی)
- ۵- پیامبرشناسی (با هدف آشنایی با مبانی وحی و نبوت در مکتب اهل بیت علیهم السلام با رویکرد تبیینی-توصیفی)
- ۶- امام شناسی (با هدف آشنایی با اندیشه امامت در مکتب اهل بیت علیهم السلام با رویکرد تبیینی-توصیفی)
- ۷- مهدویت (با هدف آشنایی با موعود آخرالزمان در مکتب اهل بیت علیهم السلام با رویکرد تبیینی-توصیفی)
- ۸- معاد شناسی (با هدف آشنایی با معاد و حوادث جهان آخرت در مکتب اهل بیت علیهم السلام با رویکرد تبیینی-توصیفی)
- ۹- عقائد استدلالی (با هدف بیان اجمالی عقاید اسلامی به صورت استدلالی)

جدول تقسیم بندی عناوین:

محور سوم	محور دوم	محور اول	سال
کلیات اعتقادات	تاریخ تشیع	کلیات علم کلام	اول
امام شناسی	پیامبر شناسی	خداشناسی	دوم
عقائد استدلالی	معاذشناسی	مهدویت	سوم

معرفی کتاب‌ها:

سال اول:

کلیات علم کلام

- ۱) آشنایی با علوم اسلامی (بخش کلام)، رضا برنجکار
- ۲) درآمدی بر علم کلام، علی ربانی گلپایگانی *

تاریخ تشیع

- ۱) درسنامه تاریخ تشیع، غلامحسین محرمی
- ۲) تاریخ امامت، اصغر منتظرالقائم

کلیات اعتقادات با رویکرد قرآنی - حدیثی

- ۱) شرح حدیث عرض دین، لطف الله صافی گلپایگانی
- ۲) دروس اعتقادی، سید جعفر سیدان

سال دوم:

خداشناسی

- ۱) مبانی خداشناسی، محمد محمدی ری شهری
- ۲) منشور جاوید جلد ۲، جعفر سبحانی
- ۳) کلام و عقائد (توحید و عدل)، رضا برنجکار
- ۴) خداشناسی (مجموعه کتب آموزشی معارف قرآن جلد ۱)، محمد تقی مصباح یزدی *

پیامبرشناسی

- ۱) فلسفه وحی و نبوت، محمد محمدی ری شهری
- ۲) منشور جاوید جلد ۱۰، جعفر سبحانی

- (۳) راه و راهنما شناسی (مجموعه کتب آموزشی معارف قرآن جلد ۴ و ۵)، محمد تقی مصباح یزدی *

امام شناسی

- (۱) بررسی مسائل کلی امامت، ابراهیم امینی
 (۲) حق جو و حق شناس (بازگردان و تلخیص المراجعات)، علی اصغر مروج خراسانی
 (۳) امامت تطبیقی، عبدالعلی موحدی
 (۴) آیات ولایت در قرآن، ناصر مکارم شیرازی *

سال سوم:

مهدویت

- (۱) نگین آفرینش (جلد ۱)، محمد امین بالادستیان، محمد مهدی حائری پور، مهدی یوسفیان
 (۲) سلسله مباحث امامت و مهدویت (جلد ۳)، لطف الله صافی گلپایگانی
 (۳) زندگانی امام مهدی علیه السلام از ولادت تا ظهور، سید محمد کاظم قزوینی *

معاد شناسی

- (۱) معرفت معاد، علی ملکی میانجی
 (۲) منشور جاوید (جلد ۹)، جعفر سبحانی

عقائد استدلالی

- (۱) عقائد استدلالی، علی ربانی گلپایگانی
 (۲) آموزش کلام اسلامی، محمد سعیدی مهر *

مرحله دوم: دوره پیشرفته

تعریف:

دوره پیشرفته، سیرمطالعات هدفمند اعتقادات با رویکرد تحلیلی-اثباتی در موضوعات تفصیلی عقائد، که در جهت توسعه و تعمیق آگاهی‌های عقیدتی می‌باشد.

اهداف تفصیلی:

- ۱- توسعه و گسترش آگاهی‌های تخصصی عقائد دانش پژوهان
- ۲- آشنایی با ادله عقلانی و وحیانی در زمینه مباحث تفصیلی اصول دین
- ۳- آشنایی با عرصه‌های جدید در حوزه دین‌شناسی

عناوین مباحث:

- ۱- خداشناسی (با هدف شناخت خداوند در اندیشه اسلامی با رویکرد عقلی- استدلالی)
- ۲- جهان‌شناسی (با هدف شناخت جهان در اندیشه اسلامی با رویکرد عقلی- استدلالی)
- ۳- انسان‌شناسی (با هدف شناخت انسان در اندیشه اسلامی با رویکرد عقلی- استدلالی)
- ۴- وحی، عصمت، معجزه و خاتمیت (با هدف شناخت مهم‌ترین

مباحث نبوت با رویکرد عقلی - استدلالی)

۵- اعجاز قرآن و نفی تحریف آن (با هدف شناخت مهم ترین

مباحث کلامی مرتبط با قرآن با رویکرد عقلی - استدلالی)

۶- امام شناسی (با هدف شناخت مباحث مربوط به امامت با

رویکرد عقلی - استدلالی)

۷- مهدویت، رجعت و ولایت فقیه (با هدف شناخت مباحث

مهدویت، رجعت و ولایت فقیه با رویکرد عقلی - استدلالی)

۸- معاد شناسی (با هدف شناخت مباحث مربوط به معاد با رویکرد

عقلی - استدلالی)

۹- مسائل جدید کلامی (با هدف آشنایی با مهمترین مباحث جدید

کلامی از منظر اسلامی)

جدول تقسیم بندی عناوین:

محور سوم	محور دوم	محور اول	سال
انسان شناسی	جهان شناسی	خدا شناسی	اول
امام شناسی	اعجاز قرآن و نفی تحریف آن	وحی، عصمت، معجزه و خاتمیت	دوم
مسائل جدید کلامی	معاد شناسی	مهدویت، رجعت و ولایت فقیه	سوم

معرفی کتاب ها:

سال اول:

خداشناسی

- ۱) الهیات در نهج البلاغه، لطف الله صافی گلپایگانی
- ۲) توحید در نگاه عقل و دین، محمد باقر شریعتی سبزواری
- ۳) خدا در حکمت و شریعت، محمد حسن قدردان قراملکی *

جهان شناسی

- ۱) جهان شناسی (مجموعه کتب آموزشی معارف قرآن جلد ۲)، محمد تقی مصباح یزدی
- ۲) جهان شناسی در قرآن، حسن رضارضایی *

انسان شناسی

- ۱) انسان شناسی اسلامی، رضا برنجکار و علی نقی خدایاری
- ۲) انسان شناسی، محمود رجبی
- ۳) مبانی انسان شناسی در قرآن، عبدالله نصری *
- ۴) انسان شناسی اسلامی، عبدالحسین خسروپناه با همکاری جمعی از پژوهشگران *

سال دوم:

وحی، عصمت، معجزه و خاتمیت

- ۱) وحی و نبوت در قرآن (تفسیر موضوعی قرآن کریم جلد ۳)، عبد الله جوادی آملی
- ۲) وحی شناسی، مصطفی کریمی
- ۳) پژوهشی در عصمت معصومان علیهم السلام، حسن یوسفیان، احمد حسین شریفی
- ۴) معجزه در قلمرو عقل و دین، محمد حسن قدردان قراملکی
- ۵) خاتمیت از نظر قرآن و حدیث و عقل، جعفر سبحانی
- ۶) آئین خاتم، محمد حسن قدردان قراملکی *

اعجاز قرآن و نفی تحریف آن

- ۱) اعجاز قرآن در نظراهل بیت عصمت علیهم السلام و بیست نفر از علمای بزرگ اسلام، سید رضا مؤدب
- ۲) تحریف ناپذیری قرآن، فتح الله نجارزادگان
- ۳) پژوهشی در اعجاز علمی قرآن، محمد علی رضایی اصفهانی *
- ۴) تحریف قرآن؛ بررسی و نقد، سید علی حسینی میلانی *

امام شناسی

- ۱) امامت در بینش اسلامی، علی ربانی گلپایگانی
- ۲) امامت در عقاید شیعه، سید علی حسینی میلانی
- ۳) در مسیر رستگاری، (ترجمه منهاج الکرامه)، جمال الدین حسن بن یوسف حلی (علامه حلی)، مترجم: محمد حسین رحیمیان *

سال سوم:

مهدویت، رجعت و ولایت فقیه

- (۱) در انتظار ققنوس، سید هاشم ثامر العمیدی، ترجمه و تعلیق: مهدی علیزاده
- (۲) بررسی تطبیقی مهدویت در روایات شیعه و اهل سنت، مهدی اکبرنژاد

(۳) بازگشت به دنیا در پایان تاریخ، خدامراد سلیمیان

(۴) نگاهی گذرا به ولایت فقیه، محمد تقی مصباح یزدی

(۵) ولایت و رهبری در اسلام، سید حسن طاهری خرم آبادی

(۶) ولایت فقیه، عبدالله جوادی آملی *

معادشناسی

(۱) به سوی جهان ابدی، زین العابدین قربانی

(۲) معاد، مرتضی مطهری

مسائل جدید کلامی

(۱) درآمدی بر کلام جدید، علی ربانی گلپایگانی

(۲) کلام جدید، حسن یوسفیان

(۳) کلام نوین اسلامی، عبدالحسین خسروپناه

مرحله سوم: دوره پاسخ به شبهات عقیدتی

تعریف:

دوره نقد مذاهب و پاسخ به شبهات عقیدتی، سیر مطالعات تخصصی اعتقادات با رویکرد انتقادی و در راستای آشنایی با ادیان و مذاهب و نقد آن‌ها و بررسی شبهات در حوزه های دین شناسی و اصول دین می باشد.

اهداف تفصیلی:

- ۱- آشنایی با ادیان و مذاهب و نقد دیدگاه های آنها
- ۲- تقویت توانمندی دانش پژوهان در پاسخ به سؤالات و شبهات اعتقادی
- ۳- کاربردی سازی مباحث علمی عقیدتی در جهت بهره گیری در تبلیغات و تحقیقات و ...

عناوین مباحث:

- ۱- شبهات خداشناسی (با هدف بررسی و نقد شبهات قدیم و جدید خداشناسی)
- ۲- شبهات نبوت (با هدف پاسخ به مهم ترین شبهات در باب نبوت عامه و خاصه)
- ۳- شبهات امامت (با هدف بررسی و نقد مبانی فکری اهل تسنن و پاسخگویی به مهم ترین شبهات)
- ۴- شبهات مهدویت و ولایت فقیه (با هدف بررسی و نقد شبهات

مهدویت و نظریه ولایت فقیه در عصر غیبت)

۵- شبهات شیعه شناسی (با هدف پاسخ به شبهات رایج در باب

تاریخ و هویت شیعه)

۶- آشنایی و نقد ادیان و مذاهب (با هدف آشنایی با مهمترین ادیان

زنده و مذاهب کلامی اسلامی و نقد مبانی آنان)

۷- نقد وهابیت (با هدف بررسی و نقد دیدگاه های وهابیت)

۸- نقد مدعیان دروغین (با هدف بررسی تاریخی و نقد گروه های

انحرافی در خصوص مهدویت)

۹- نقد صوفیه و عرفان های نوظهور (با هدف بررسی و نقد عرفان های

باطل و معنویت های انحرافی نوظهور)

جدول تقسیم بندی عناوین:

محور سوم	محور دوم	محور اول
شبهات امامت	شبهات نبوت	شبهات خداشناسی
آشنایی و نقد ادیان و مذاهب	شبهات شیعه شناسی	شبهات مهدویت و ولایت فقیه
نقد صوفیه و عرفان های نوظهور	نقد مدعیان دروغین	نقد وهابیت

معرفی کتاب‌ها:

سال اول:

شبهات خداشناسی

- ۱) خداشناسی (پرسش‌ها و پاسخ‌های دانشجویی جلد ۱)، محمد رضا کاشفی
- ۲) خداشناسی (پاسخ به شبهات کلامی، دفتر اول)، محمد حسن قدردان قراملکی
- ۳) براهین اثبات وجود خدا در نقدی بر شبهات جان هاسپرز، حمیدرضا شاکرین*

شبهات نبوت

- ۱) اسلام شناسی و پاسخ به شبهات، علی اصغر رضوانی
- ۲) درباره پیامبر اعظم ﷺ (پاسخ به شبهات کلامی، دفتر سوم)، محمد حسن قدردان قراملکی
- ۳) مسأله وحی، محمد عرب صالحی

شبهات امامت: پاسخ به شبهات و نقد مبانی فکری اهل سنت

- ۱) امامت (پاسخ به شبهات کلامی، دفتر چهارم)، محمد حسن قدردان ملکی
- ۲) پاسخ به شبهات امامت، سید علی حسینی میلانی

سال دوم:

شباهت مهدویت و ولایت فقیه

- ۱) موعود شناسی و پاسخ به شبهات، علی اصغر رضوانی
- ۲) چالش‌های فکری نظریه ولایت فقیه، مصطفی جعفرپیشه فرد

شباهت شیعه شناسی

- ۱) راهنمای حقیقت، جعفر سبحانی تبریزی

آشنایی و نقد ادیان و مذاهب

- ۱) درآمدی بر تاریخ ادیان در قرآن، عبدالرحیم گواهی
- ۲) آشنایی با ادیان بزرگ، حسین توفیقی
- ۳) تاریخ و اندیشه‌های کلامی مذاهب اسلامی، محمد صفر جبرئیلی
- ۴) ناگفته‌های کلیسا (به همراه بسته مستند ناگفته‌های کلیسا)، جمعی از نویسندگان
- ۵) خدمات متقابل اسلام و ایران (بخش دوم)، مرتضی مطهری

سال سوم:

نقد و هابیت

- (۱) درسنامه نقد و هابیت، نجم الدین طبسی
- (۲) و هابیت؛ مبانی فکری و کارنامه عملی، جعفر سبحانی تبریزی

نقد مدعیان دروغین

- (۱) در جستجوی حقیقت (کاوشی در فرقه ضاله بهائیت)، علیرضا روزبهانی بروجردی
- (۲) پیچک انحراف (زمینه‌های سیاسی، اجتماعی و فرهنگی گرایش برخی از مردم به مدعیان مهدویت و نیابت در دو قرن اخیر)، جواد اسحاقیان
- (۳) محاکمه و بررسی در عقائد و احکام و آداب و تاریخ باب و بهاء، سید حسن مصطفوی *

نقد صوفیه و عرفان‌های نوظهور

- (۱) در جستجوی عرفان اسلامی، محمد تقی مصباح یزدی
- (۲) درآمدی بر عرفان حقیقی و عرفانهای کاذب، احمد حسین شریفی
- (۳) در کوی صوفیان، سید تقی واحدی
- (۴) جریان‌شناسی انتقادی عرفان‌های نوظهور، حمیدرضا مظاهری سیف